

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Tabulatura continens praestantissimas et selectissimas
quasque cantiones in usum testudinis**

Neusidler, Melchior

Francfordiae ad Viadrum, 1573

Widmung

urn:nbn:de:bsz:31-37338

ILLVSTRISSIMO
MO ILLVSTRISSIMOQUE
GENERIS PRINCIPIS AC DOMINO

D. Augusto Electori, Duci Saxoniae, Langrauo Tun-
giae, Marchioni Misniae, Sacri Romani Imperij
Archimarschalco, Domino suo
clementissimo.

Recitatur in veterum Poëtarum

scriptis magna constantia nati ex Ioue Mercurij figmen-
tum, quomodo uer puer adhuc Mercurius, & ad Aegypti
flumina à Nymphis nutritus excogitarit magna ingenij de-
xteritate & industria instrumenta variorum generum,
quibus non homines tantum, sed Deos etiam falleret, in quo-
rum numero Lyram fuisse præ reliquis omnibus instrumentis illis gentibus sa-
cræ accepimus, & è Concha, quæ post Nyli exundationem, recipiente se hoc in-
tra alueos suos ibi remanserat, in sicco extractam. Testudinem vocant eam
alij, nomine ut videtur minimè inconueniente, & inusitato, rotunditatem habet
oblongam capite in orbem sinuato, ut ob id manibus teneri facilius possit. In
ripa autem ludens, cum obseruasset hoc puer, accedens ad inuentam concham pro-
pius, pulsat eam & sonum nescio quem blandum & suauem expulsi huius per-
cipit. Letabundus hac etiam de causa Deus, nervos continuo super intendit sep-
tem, experiens iam organi à se inuenti & extracti suauitatem tantam, ut non
hominibus sed Dijs etiam hoc probaretur. Donatur Apollini, & ab hoc Orphæo,
qui post Homeri ac Pyndari tempora (his enim $\epsilon\pi\alpha\chi\theta\epsilon\delta\omega$ & mansit) de musarum
numero exornauit adhuc, & auxit Lyræ illam restituitis duabus, à quo ad A-
gyptum postea peruenisse dicitur, & non in his locis, sed alijs etiam inter sacra
custoditam Mercurij Chelin. Etsi autem hæc tantum est fabulosa narratio $\epsilon\pi-
\mu\delta\iota\sigma\tau\epsilon$ tamen subesse videtur, eiusmodi cuius consideratio non dulcis solum &
iucunda sit, sed de multis præcipuis operibus in naturalium rerum & artium stu-
dijs cogitandi occasionem præbere possit inquirentibus, & de his cogitantibus
paulò diligentius. Ut enim de nati Mercurij ex Ioue figmenti significationi-
bus nihil dicatur in præsentia, quis non videt notari ordinem & originem sep-
tem liberalium artium instrumento $\epsilon\pi\alpha\chi\theta\epsilon\delta\omega$, & dignitatem harum ipso nume-
ro septenario indicari, nam veteribus hic & ipse sacer fuit. Et quanquam ad
humanitatem pertinentes discipline vniuersæ communi vinculo copulatæ sunt,
ut ob id dignitas etiam deberi posse videatur communis omnibus: Sunt tamen in
his gradus quidam & alie alijs præstantiores, & tamen omnibus conuenit con-
ducere

De singulis haec probando demonstrare sicut in situ nostri non est, ita haud scio, ac recitatione quae proluxa feret, & minime brevis operæ precium fieret, ut tamen omnium veterarum artium elogys vniuersis, Musicae artis siue organicae, siue naturalis praestantiam, paucis commendemus. Quid, quaeso, hac laude dignius? amabilius, iucundius, suauius?

Reliquarum artium, ac disciplinarum philosophicarum studia, vel in contemplatione, vel morum informatione occupantur, Musica ad contemplationem & mores conferente simul. Sicut enim numerorum doctrina vtiliter ingenium exercet, ut ob id de industria, dexteritate, & felicitate ingeniorum in discipulis, ex numerandi scientia vtiliter iudicari possit: Ita haud scio, an non idem praestet Musice, quae ex principijs & fundamentis proportionum, & demonstrationum Geometricarum extruitur & ipsa.

Deorum statuis Musica instrumenta appendere consuevit vetustas, fortassis quod hac superi ad humana deducantur, & his conciliati immortales, cum mortalibus versentur.

Rectissime vero non in Ethnicorum tantum, sed religiosorum, & verae de Deo doctrinae studiosorum hominum templis ad sacrificia, Musica addita fuit, non solum quia compositi animi sacrificantium, & ad aras Deorum accidentium, cumq[ue] metro compositae preces, essent ad altaria afferendae, sed & quia Deos caelestia corpora esse arbitrarentur, ex harmonicis proportionibus & numeris constare hos existimabant.

Seruatur nostris temporibus introducta consuetudo eadem, eadem ut videtur de causa, quod animum omnibus domesticis occupationibus solutum, & liberum, ad Deum colendum proficisci, & omnia civilia negocia, cum ad aras accedimus animo eximi oporteat. Morum vero gubernationi conferre in eo videtur, quod nulla res sit, parandis, & efficiendis hominum & animantium etiam affectibus aptior & vtilior. Notae sunt de Orpheo vetustissimo Thrace (eo scilicet, quem Hercules ἑρμῆς ac annis centum ante bellum Troianum floruisse historiarum Chronologicae rationes docent) & lyra huius Poëtarum fabulae, fictis vera inuoluentes, quomodo nimirum canendi peritia excelluerit tanta, ut flumij ad cantum huius firmarentur, aues aduolarent, ferae properarent, syluae & saxa & venti, omniumq[ue] vel sensu carentium genera accurrerent, quomodo uxorem Eurydicen, sola cantus suauitate pacato Plutone & Proserpina ab inferis liberarit, quorum omnium mythologiae occupatis in lectione scriptorum veterum ignota esse non possunt.

In primis vero & hoc consideratione dignum, quod memoriae proditum est, Timotheum Musicum, ubi in conuiuio praesente Alexandro Macedone Musica

